

Miljöförvaltningen

Tjänsteskrivelse till Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Datum:

2025-11-20

Diarienummer:

MHN-2025-00505

Handläggare:

Hanna Leidholdt

Yttrande gällande riktlinje för klimatanpassning vid ny-, till- och ombyggnation

Förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar

1. **att** överlämna yttrandet daterat den 10 december 2025 till plan- och byggnadsnämnden.

Ärendet

Miljö- och hälsoskyddsnämnden (nämnden) har möjlighet att ge synpunkter på ett förslag om en ny riktlinje för klimatanpassning vid ny-, till- och ombyggnation för Uppsala kommun.

Syftet med riktlinjen är att genom ett systematiskt arbetssätt förbereda Uppsala för att klara extrema väderhändelser på ett sätt som minskar hälsorisker och ekonomisk skada för invånarna.

Riktlinjen omfattar fyra viktiga områden som påverkar fysisk planering och beställning av lokaler och anläggningar:

- höga temperaturer och torka,
- skyfall (kraftiga regn),
- översvämning (höga flöden i vattendrag och höga nivåer i sjöar) samt
- ras, skred och erosion.

Beredning

Ärendet har beretts inom förvaltningen. Ärendet bedöms inte ha konsekvenser sett ur perspektiven för jämställdhet eller näringsliv.

Föredragning

Den framtagna riktlinjen tydliggör översiktsplanens inriktning när det gäller hur följande faktorer ska beaktas i samhällsbyggandet: höga temperaturer, skyfall, översvämningar samt ras, skred och erosion. I riktlinjen konkretiseras vilka principer som ska följas samt vilken ambitionsnivå som ska eftersträvas.

Enligt skrivelsen ska riktlinjen användas när kommunen eller kommunala bolag har ett ansvar för genomförande av ny-, till- eller ombyggnationsprojekt. Vid planläggning eller bygglovsprövning på privat mark är riktlinjens principer inte styrande men ett stöd i bedömning av platsens lämplighet för föreslagen bebyggelse eller verksamhet.

Därmed kan riktlinjerna användas i samband med remisser där nämnden bedömer om genomförandet av planen medför några risker för människans hälsa eller miljön med anledning av följderna för ett förändrat klimat.

Höga temperaturer

Miljöförvaltningen välkomnar att riktlinjen lyfter behovet av ökad stadsgrönska för att motverka värmeöar i staden och konkretiserar, vilka principer som ska följas samt vilken ambitionsnivå som ska eftersträvas vid ny-, till och ombyggnation. Det är också positivt att riktlinjen uppmärksammar särskilda riktvärden för inomhustemperaturer för extra känsliga eller sårbara grupper i samhället.

Skyfall, översvämning, ras, skred och erosion

Miljöförvaltningen noterar att riktlinjerna för översvämning endast tar upp risk för spridning från potentiellt förorenade områden (EBH-objekt enligt länsstyrelsens databas) som har en viss riskklass. Miljöförvaltningen anser att en bredare beskrivning för vilka förorenade områden och miljöfarliga verksamheter som ska beaktas borde tillämpas i riktlinjerna.

Alla EBH-objekt har inte genomgått en riskklassning och länsstyrelsens databas är inte fullständig när det gäller förekomsten av potentiellt förorenade områden. Exempelvis förekommer inte alla pågående miljöfarliga verksamheter i databasen. Spridningsförutsättningarna i ett förändrat klimat kan ge upphov till en ökad risk för spridning av föroreningar jämfört med den bedömning som gjordes vid riskklassningen av EBH-objektet.

Vidare noterar miljöförvaltningen att de begrepp som används för att beskriva föroreningsrisker inte förklaras och inte heller används enhetligt i löpande text, text i tabell 1 och 2 samt beskrivning i fotnoter. Nämnden ser behov av att använda begrepp definieras och används enhetligt.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt med föreliggande förslag till beslut.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 20 november 2025
- Bilaga, Förslag till yttrande

Miljöförvaltningen

Linda Jacobson
Förvaltningsdirektör

Datum:
2025-12-10

Diarienummer:
MHN-2025-7485

Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Yttrande

Uppsala Kommun
Kommunstyrelsen
75375 Uppsala

Handläggare:
Hanna Leidholdt

Yttrande gällande riktlinje för klimatanpassning vid ny-, till- och ombyggnation

Remiss från kommunstyrelsen, dnr. dnr KSN-2025-02459.

Remisstid: 15 oktober till 20 december 2025.

Bakgrund

Miljö- och hälsoskyddsnämnden (nämnden) har möjlighet att ge synpunkter på ett förslag om en ny riktlinje för klimatanpassning vid ny-, till- och ombyggnation för Uppsala kommun.

Hur riktlinjen kan användas i miljö- och hälskyddsnämndens arbete

Den framtagna riktlinjen tydliggör översiktsplanens inriktning när det gäller hur följande faktorer ska beaktas i samhällsbyggandet: höga temperaturer, skyfall, översvämningar samt ras, skred och erosion. I riktlinjen konkretiseras vilka principer som ska följas samt vilken ambitionsnivå som ska eftersträvas.

Enligt skrivelsen ska riktlinjen användas när kommunen eller kommunala bolag har ett ansvar för genomförande av ny-, till- eller ombyggnationsprojekt. Vid planläggning eller bygglovsprövning på privat mark är riktlinjens principer inte styrande men ett stöd i bedömning av platsens lämplighet för föreslagen bebyggelse eller verksamhet.

Därmed kan riktlinjerna användas i samband med remisser där nämnden bedömer om genomförandet av planen medför några risker för människans hälsa eller miljön med anledning av följderna för ett förändrat klimat.

Höga temperaturer

Nämnden välkomnar att riktlinjen lyfter behovet av ökad stadsgrönska för att motverka värmeöar i staden. Det är också positivt att riktlinjen uppmärksammar särskilda riktvärden för inomhustemperaturer för extra känsliga eller sårbara grupper i samhället.

Översvämning, ras, skred och erosion

Nämnden noterar att riktlinjerna för översvämning endast tar upp risk för spridning från potentiellt förorenade områden (EBH-objekt enligt länsstyrelsens databas) som har en viss riskklass. Nämnden anser att en bredare beskrivning för vilka förorenade områden och miljöfarliga verksamheter som ska beaktas borde tillämpas i riktlinjerna.

Alla EBH-objekt har inte genomgått en riskklassning och länsstyrelsens databas är inte fullständig när det gäller förekomsten av potentiellt förorenade områden. Exempelvis förekommer inte alla pågående miljöfarliga verksamheter i databasen.

Spridningsförutsättningarna i ett förändrat klimat kan ge upphov till en ökad risk för spridning av föroreningar jämfört med den bedömning som gjordes vid riskklassningen av EBH-objektet.

Vidare noterar nämnden att de begrepp som används för att beskriva föroreningsrisker inte förklaras och inte heller används enhetligt i löpande text, text i tabell 1 och 2 samt beskrivning i fotnoter. Nämnden ser behov av att använda begrepp definieras och används enhetligt.

För miljö- och hälsoskyddsnämnden

Klara Ellström
ordförande

Susanna Nordström
nämndsekreterare